

Christelijke Hogeschool Windesheim
College van bestuur
Postbus 10090
8000 GB ZWOLLE

Besluit Besluit strekkende tot een positieve beoordeling van een aanvraag om accreditatie van de opleiding hbo-bachelor Bouwkunde van de Christelijke Hogeschool Windesheim

	datum	Algemene gegevens:	
	6 maart 2012	Naam instelling	: Christelijke Hogeschool Windesheim
	onderwerp	Naam opleiding	: hbo-bachelor Bouwkunde (240 ECTS)
Definitief besluit accreditatie		Datum aanvraag	: 23 november 2010
hbo-bachelor		Varianten opleiding	: voltijd, deeltijd, duaal
Bouwkunde Christelijke Hogeschool Windesheim (#4606)		Afstudeerrichtingen	: (Steden)bouwkundige vormgeving, Bouwtechniek, Management van bouwprojecten, Area development
		Locatie opleiding	: Zwolle
ons kenmerk			
NVAO/20112019/ND		Naam VBI	: Hobéon Certificering B.V. (Hobéon)
bijlagen		Datum visitatie	: 14 april 2010; 20 december 2011 voor de deeltijdse variant
1		Datum VBI-rapport	: 23 september 2010; 20 januari 2012 rapport voor de deeltijdse variant

Beoordelingskader:

Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs [hbo-bachelor] van de NVAO (Accreditatiekader; Stcr. 2003, 120). Op grond van het toepasselijke Accreditatiekader wordt een opleiding beoordeeld aan de hand van zes onderwerpen, te weten: doelstellingen opleiding, programma, inzet van personeel, voorzieningen, interne kwaliteitszorg en resultaten.

Aanvullende informatie:

De NVAO heeft op 27 januari 2012 een aanvulling op het visitatierapport ontvangen voor de deeltijdse variant die van start is gegaan in september 2011.

Samenstelling Hobéon-panel:

- drs. G.J. Stoltenberg, senior adviseur Hobéon Certificering;
- A.J.J.B. Wansing, Hoofd Voorbereiding Projectrealisatie, Heijmerink Bouw Utrecht BV;
- ir. B. Gremmen, universitair docent TU Delft;
- S. Zwijs, vierdejaarsstudent Bouwkunde Hogeschool Utrecht;
- R.G. Peters, secretaris, Hobéon Certificering.

Inlichtingen

Nancy Van San
+31 (0)70 312 23 65
n.vansan@nvaao.net

Parkstraat 28 | 2514 JK | Postbus 85498 | 2508 CD Den Haag
P.O. Box 85498 | 2508 CD The Hague | The Netherlands
T + 31 (0)70 312 2300 | F + 31 (0)70 312 2301
info@nvaao.net | www.nvaao.net

Doelstellingen opleiding

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

De opleiding baseert zich op het landelijk vastgestelde beroepsprofiel van de bouwkundig hbo-ingenieur. De School of Built Environment & Transport (SBE&T) participeert in het landelijk opleidingsoverleg van de Hoger Onderwijs Groep Bouw en Ruimte. De uitstroomprofielen zijn in 2007-2008 beschreven in overleg met de kennisgroepen. Deze groepen van externen in het werkveld hebben hierop feedback gegeven. De profielen worden regelmatig voorgelegd aan de Raad van Advies van de School. De internationale referentie is nog beperkt. Dat heeft te maken met de arbeidsmarkt waar de afgestudeerden terecht komen. Bij het formuleren van de doelstellingen voor de deeltijdse variant is de Kader- en Ondernemeropleiding in de Bouw (KOB) nauw betrokken.

De relatie die de opleiding legt tussen de competenties en de Dublin descriptoren is zorgvuldig uitgewerkt. Mede door de inbreng die de lectoraten hebben op de ontwikkeling van de curricula, wordt de aansluiting bij de Dublin descriptoren geborgd. In de lectoraten wordt het accent gelegd op de praktische bijdrage die onderzoek heeft voor het oplossen van problemen die bedrijven ervaren.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden Hobéon dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'doelstellingen opleiding' als voldoende.

Programma

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

De gebruikte vakliteratuur is van voldoende niveau en de opleiding heeft in haar structuur opgenomen dat gebruik wordt gemaakt van aan de beroepspraktijk ontleend studiemateriaal. Toegepast onderzoek geschiedt binnen en voor bedrijven en is gericht op het oplossen van reële problemen. De inbreng van informatie uit de onderzoeksgroep binnen de SBE&T in het onderwijs is gestart en wordt versterkt. De actualiteit van het programma is geborgd door netwerken die docenten hebben, door de invloed van lectoraten en kenniskringen en door de inbreng van stagelopende en duale studenten. De beroepsvaardigheden worden ontwikkeld door het uitvoeren van reële beroepstaken. Het panel is van oordeel dat de kennisontwikkeling en ontwikkeling van beroepsvaardigheden op hbo-niveau geschiedt.

Het curriculum is uitgewerkt in onderwijseenheden die op drie niveaus opklimmend in zwaarte worden getoetst. Er is een adequate mix van theorie en praktijk en de opleiding werkt met portfolio's waarin studenten zelf hun vorderingen kunnen bijhouden. Bij de duale opleiding hebben de portfolio's meer inhoud dan bij de voltijdse opleiding. De opleiding biedt studenten de mogelijkheid om vanaf de tweede helft van het tweede jaar hun opleiding als duale opleiding voort te zetten. Zij werken dan en studeren, waarbij vrijstellingen worden verleend voor delen van de opleiding. De informatievoorziening naar studenten is door de hoeveelheid daarvan eerder een last dan een gemak, maar de opleiding heeft dit inmiddels onderkend. De studenten zijn over

Pagina 3 van 8 het algemeen van mening dat de actualiteit is verbeterd ten opzichte van vorige jaren en zijn hierover ten tijde van de audit tevreden.

De opleiding werkt met het systeem van vier leerlijnen en drie, elkaar in zwaarte opvolgende niveaus die in de loop van de studie moeten worden bereikt. Het programma is daarop gebouwd. Er is sprake van een verticale en horizontale samenhang en samenhang tussen het binnenschools- en buitenschools leren. Dit geldt onverkort voor de duale variant. De studenten beoordelen de samenhang als matig, maar zien hierin de afgelopen tijd wel verbeteringen optreden. De sinds september 2011 aangeboden deeltijdse opleiding aan studenten met een KOB diploma richt zich op het uitstroomprofiel Management van bouwprojecten. Deze studenten kunnen op basis van het KOB diploma en op basis van relevante werkervaring in totaal maximaal 151 ECTS vrijstellingen krijgen.

De feitelijke studielast wordt regelmatig onderzocht en maatregelen worden genomen om deze zo gelijkmatig mogelijk te spreiden. Studenten kunnen projecten individueel wel als zwaar ervaren. Het aantal contacturen voor voltijdse en duale studenten (16 tot 20 in de propedeuse; 12 tot 16 in de hoofdfase; 8 contacturen in de duale variant) is naar het oordeel van het panel reëel, gezien de structuur van de opleiding, waarbij studenten zelf hulp kunnen inroepen en het aantal contactmomenten kunnen intensiveren.

De opleiding heeft een duidelijk beeld van de instroom- en aansluitingsproblemen die zich voordoen. Er wordt op verschillende manieren voorlichting gegeven, gericht op het schetsen van een goed beeld van het beroeps- en opleidingsprofiel. De opleiding reageert op de aansluiting met ingeroosterde efficiëntiecurricula. Het panel vindt het positief dat de opleiding verder nadenkt over selectie aan de poort, binnen de mogelijkheden die wet- en regelgeving de opleidingen bieden.

Het didactisch concept sluit in voldoende mate aan bij de doelstelling om goed opgeleide, zelfbewuste, multidisciplinair werkende bachelors op de arbeidsmarkt te zetten. Het voltijdse programma is overwegend competentievolgend; het portfolio is daar nog niet voldoende ontwikkeld. Bij de duale variant gebruikt de opleiding het portfolio om competentiesturend te werken. De werkvormen sluiten aan bij het didactisch model.

De ontwikkeling van kennisgericht naar competentiegericht onderwijs heeft geleid tot een verschuiving van kennisgerichte standaardtoetsing (met selectieve examens) naar deels competentiegerichte toetsen, waarbij het uitvoeren van beroepstaken en vervaardigen van beroepsproducten centraal staat. Individuele portfolio's, stage- en afstudeerdossiers spelen daarbij een rol. Afhankelijk van de te toetsen doelstellingen kiest de opleiding uit een variëteit aan toetsvormen. De validiteit en de betrouwbaarheid van de toetsen wordt gewaarborgd door dit onderwerp regelmatig aan de orde te stellen tijdens studiedagen. Voor de duale opleidingsvariant geldt dat de student een deel van zijn studiepunten behaalt in de praktijk bij zijn werkgever. Dit geschiedt met toestemming van de Examencommissie. De opleiding stelt eisen aan het werkbedrijf waar de duale student werkt; dit bedrijf moet het bereiken van het bachelorniveau mogelijk maken. De opleiding monitort halfjaarlijks of werkbedrijven nog voldoen aan de gestelde eisen. De bedrijven kennen het onderwijsprogramma en de te behalen competenties.

Het panel vindt de variëteit aan toetsvormen en de validiteit en de betrouwbaarheid van de toetsen en de beoordelingen in voldoende mate geborgd. Wel beveelt het panel de opleiding aan om maatregelen te nemen om de kwaliteit van beoordeling door het werkveld te expliciteren en te objectiveren en daardoor te borgen.

Pagina 4 van 8 De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden Hobéon dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'programma' als voldoende.

Inzet van personeel

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

Met de ontwikkeling naar het competentiegericht onderwijs is een ingrijpende verandering opgetreden in het docentencorps. De vernieuwing van het onderwijs, gepaard met het feit dat een groot deel van het docentencorps op leeftijd was, heeft ertoe geleid dat in de afgelopen drie jaren circa 60% van het docentencorps is vervangen. Na een periode van relatieve stilstand in de ontwikkeling van medewerkers is daardoor nu een versnelling opgetreden.

Het panel waardeert de slag die de opleiding maakt bij de vernieuwing van het docentencorps op basis van visie en beleid en heeft de indruk dat een grotendeels vernieuwd docententeam vorm en inhoud geeft aan de opleiding. De mate van verknochtheid van docenten met het werkveld is goed. 54 % van de docenten komt uit de praktijk en heeft een recente werkervaring. Het wervingsbeleid is erop gericht docenten uit het beroepenveld aan te trekken. Meer dan de helft van de docenten is stage- of afstudeerbegeleider en komt daardoor frequent bij bedrijven over de vloer.

De docent-student ratio bedraagt 1:27 en is toereikend. In de tweejaarlijkse scan rond de kwaliteit van werk geven de docenten aan dat zij de werkdruk als hoog ervaren.

Van de aan de opleidingen Bouwkunde en Civiele Techniek verbonden docenten en praktijkinstructeurs hebben 19 een academische opleiding, 17 een hbo-opleiding en drie praktijkinstructeurs een mbo-opleiding. De lector Area Development, die tevens colleges geeft, is gepromoveerd. Verder is één docent bezig met zijn promotietraject en oriënteert één docent zich daarop. De docenten zijn allen afgestudeerd in technische richtingen, of in studies als Nederlands, Engels, rechten, economie en sociale geografie. Alle docenten hebben een pedagogische didactische aantekening of volgen daarvoor de opleiding bij de Windesheim Corporate Academy. Per jaar zijn er drie tot vier studiedagen voor alle docenten gericht op vakinhoud en didactiek. Sinds september 2009 wordt een gevorderde didactiekcursus aangeboden, waaraan docenten kunnen deelnemen. De docenten die in het curriculum onderzoek doceren, werken samen om de coördinatie van onderzoek in de curricula en de onderzoeksactiviteiten van de School te bevorderen.

Het panel vindt het docententeam in voldoende mate vakgericht geschoold. De didactische scholing is voldoende en er is een scholingsplan voor het personeel. Basis hiervoor is een gesprekscyclus per jaar waarin het functioneren aan de orde komt. Het personeelbeleid van de hogeschool en van de SBE&T is adequaat ontwikkeld. Het panel merkt wel op dat er sprake is van een sterk verjongd docententeam, dat een hoge werkdruk ervaart. Dit, gekoppeld aan enige onderbezetting kan ertoe leiden dat de opleiding kwetsbaar is. Het panel vraagt hiervoor aandacht, maar heeft ook gezien dat het management van de School deze mogelijke kwetsbaarheid onderkent.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden Hobéon dit onderwerp positief heeft bevonden.

Voorzieningen

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

De praktijkruimtes, mediatheek en studieruimtes zijn volgens het panel goed geoutilleerd. De nieuwbouw ziet er veelbelovend uit. Bij de start van het collegejaar 2010-2011 zal de nieuwbouw worden betrokken. Studenten en docenten zijn tevreden over de ict-voorzieningen. De opleiding gebruikt de software die in het beroepenveld wordt toegepast, waaronder 2D en 3D ontwerpsoftware, software voor constructieberekeningen, bouwfysische programma's, grondmechanica, begroting en bestek en dergelijke. De mediatheek is centraal op de campus gevestigd en biedt naast een sortering boeken en tijdschriften digitale toegang tot diverse universiteitsbibliotheken en literatuurbestanden in binnen- en buitenland. Studenten kunnen gebruik maken van diverse zoeksystemen; zij hebben evenals de docenten digitaal toegang tot de mediatheek.

Het panel vindt dat de studie(loopbaan)begeleiding (slb) op adequate wijze is uitgewerkt. Uit de exitinterviews die de opleidingen houden met uitvallers blijkt de slb goed tot zeer goed te scoren. In de gesprekken die het panel heeft gehad tijdens de visitatie komt naar voren, dat voltijdse studenten de noodzaak van een POP en portfolio niet echt begrijpen en onderkennen. Studenten met een mbo-achtergrond begrijpen dit beter dan havisten. De studenten zijn wel positief over de begeleidingsgesprekken met hun slb'er. Het panel ziet dat de voltijdse opleiding bezig is om het werken met het portfolio verder te ontwikkelen en adviseert de opleiding om die ontwikkeling voort te zetten.

De informatievoorziening is op onderdelen onder de maat, blijkens uitspraken van ouderejaarsstudenten. Het panel ziet dat de opleiding verbeteringen doorvoert in de structuur van de informatievoorziening en heeft er vertrouwen in dat in de naaste toekomst de studieloopbaanbegeleiding met het werken met portfolio en de informatievoorziening wel adequaat zal zijn en zal aansluiten bij de behoefte van de studenten.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden Hobéon dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'voorzieningen' als voldoende.

Interne kwaliteitszorg

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

De opleiding heeft een goed uitgewerkt systeem van kwaliteitszorg waarbinnen periodiek wordt geëvalueerd. De uitkomsten van evaluaties worden afgezet tegen streefdoelen. De duale opleiding wordt geëvalueerd door de studenten en bedrijfsbegeleiders. Deze groepen geven hun opvattingen door aan de opleidingscoördinatoren over de samenhang, inhoud, de begeleiding en actualiteit.

De studenten vinden evenwel dat zij onvoldoende worden betrokken bij de verbetering van de opleidingen binnen de SBE&T. De opleiding onderkent dit. Voor een deel wijdt de opleiding dit studentenoordeel aan het feit dat dit oordeel is gebaseerd op enquêtegegevens

Pagina 6 van 8 uit 2008. De opleiding heeft snelle veranderingen doorgemaakt, die nog niet zichtbaar zijn in de uitkomsten van enquêtes. Met betrekking tot het terugkoppelen van informatie aan studenten heeft de opleiding inmiddels maatregelen genomen. De studenten, waar het panel tijdens de visitatie mee heeft gesproken erkennen dit. Het panel begrijpt dat de studenten niet direct de dynamiek van de vernieuwde opleiding waarnemen.

Wel adviseert het panel met nadruk om de terugkoppeling van uitkomsten van evaluaties naar de studenten toe goed vorm te geven. Gezien de opleiding dit van plan is en hier reeds aan werkt, beoordeelt het panel het facet 'maatregelen tot verbetering' als voldoende.

De studenten, medewerkers, alumni en het werkveld zijn bij de interne kwaliteitszorg betrokken. Een belangrijk doel van de opleiding is, naast onderlinge contacten, het vergroten van input voor het onderwijs vanuit de alumni. De opleiding werkt hieraan.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden Hobéon dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'interne kwaliteitszorg' als voldoende.

Resultaten

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

Vooraf aan de audit hebben de externe auditoren zes afstudeerwerkstukken van de opleiding uit 2008 en 2009 beoordeeld. Hun oordeel daarover is dat zij het hbo-niveau herkennen bij de afgestudeerden en de inhoudelijke uitwerking van de probleemstelling richting oplossing voldoende vinden. Zij kunnen de beoordelingen van de docenten over de afstudeerproducten volgen. Voor de deeltijdse variant waren ten tijde van het bijkomende locatiebezoek op 20 december 2011 nog geen afstudeerwerken beschikbaar. Het afstuderen zal identiek worden ingericht als in de voltijdse variant, zij het dat de deeltijdse studenten solo afstuderen met een afstudeeropdracht in hun eigen werkomgeving.

Het propedeuserendement na twee jaar voldoet inmiddels aan het streefcijfer van 60%. De gemiddelde studieduur van studiestakers is met circa 2½ jaar nog ruim boven het streefcijfer van 1,35 jaar. De gemiddelde studieduur van afgestudeerden voldoet wel aan het streefcijfer van 4.5 jaar terwijl het studierendement van 50 tot 55% na 6 jaar overeen zal komen met het streefcijfer van 60% na 7 jaar. De opleiding heeft inmiddels tal van verbetermaatregelen genomen om het onderwijs te versterken. De rendementen zullen naar verwachting daardoor verbeteren. Het bereiken van de streefcijfers en vervolgens deze hoger leggen zal evenwel een blijvende inspanning vergen van de School en de opleidingen. Het panel ziet voldoende aanzetten om de streefcijfers ook te realiseren en heeft er vertrouwen in dat de opleiding hierin zal slagen.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden Hobéon dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'resultaten' als voldoende.

Pagina 7 van 8 **Besluit:**

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, tweede lid, van de WHW heeft de NVAO het College van bestuur van de Christelijke Hogeschool Windesheim te Zwolle in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 12 juli 2011 naar voren te brengen. Van deze gelegenheid is geen gebruik gemaakt.

Op grond van het voorgaande besluit de NVAO dat accreditatie wordt verleend aan de hbo-bachelor Bouwkunde (240 ECTS; varianten: voltijd, deeltijd, duaal; locatie: Zwolle) van de Christelijke Hogeschool Windesheim te Zwolle. De opleiding kent de volgende afstudeerrichtingen: (Steden)bouwkundige vormgeving, Bouwtechniek, Management van bouwprojecten, Area development.

Op 13 maart 2012 heeft de instelling per e-mail ingestemd met de volgende bestuurlijke afspraak: de instelling laat uit eigen beweging de eindwerken van de studenten die in de zomer 2012 afstuderen in het deeltijdse traject beoordelen en stelt de NVAO van het resultaat daarvan in kennis.

Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2012 en is van kracht tot en met 31 december 2017.

Den Haag, 6 maart 2012

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie

Guido Langouche
(vicevoorzitter)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Onderwerp	Facet	Beoordeling door VBI	Beoordeling door VBI	Beoordeling door VBI
		<i>voltijd</i>	<i>deeltijd</i>	<i>duaal</i>
1. Doelstellingen	1.1 domeinspecifieke eisen	G		G
	1.2 niveau bachelor	G		G
	1.3 oriëntatie hbo	G		G
Beoordeling onderwerp		V	V	V
2. Programma	2.1 eisen hbo	V		V
	2.2 relatie doelstellingen – programma	V		V
	2.3 samenhang programma	V		V
	2.4 studielast	G		G
	2.5 instroom	G		G
	2.6 duur	voldaan		voldaan
	2.7 afstemming vormgeving en inhoud	V		V
	2.8 beoordeling en toetsing	V		V
Beoordeling onderwerp		V	V	V
3. Inzet personeel	3.1 eisen hbo	G		G
	3.2 kwantiteit personeel	V		V
	3.3 kwaliteit personeel	V		V
Beoordeling onderwerp		V	V	V
4. Voorzieningen	4.1 materiële voorzieningen	G		G
	4.2 studiebegeleiding	V		V
Beoordeling onderwerp		V	V	V
5. Interne kwaliteitszorg	5.1 evaluatie resultaten	G		G
	5.2 maatregelen tot verbetering	V		V
	5.3 betrokkenheid medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld	V		V
Beoordeling onderwerp		V	V	V
6. Resultaten	6.1 gerealiseerd niveau	V		V
	6.2 onderwijsrendement	V		V
Beoordeling onderwerp		V	V	V
Eindoordeel		Positief	Positief	Positief

De facetten krijgen het oordeel onvoldoende (O), voldoende (V), goed (G) of excellent (E), met uitzondering van het facet "Duur" (2.6), waarvoor geldt: "voldaan" of "niet voldaan". De onderwerpen krijgen het oordeel voldoende of onvoldoende